

מבט מקרוב

תלונה - החיים במדבר אינם פשוטים. עם ישראל מתמודד עם קשיים שונים. בפרשת בשלח אנו קוראים על תלונות שונות של העם, על הבקשה לאוכל ומים ועל הפחד מאויבים. גם אחרי הניסים שה' עושה לעם זועקים אל ה' או אל משה בתלונות שונות. האם תלונות אלו מוצדקות? מה דעתכם? כיצד אתם הייתם מרגישים אילו חייתם במדבר? האם העם נהג בצורה ראויה? כיצד לדעתכם, חש משה כאשר העם התלונן בפניו?

הידעת?

קשה לחיות במדבר - אצל בעלי חיים מדבריים התפתחו תכונות מסוימות שמסייעות להם להתאים את עצמם לחיים במדבר. כדי להתמודד עם החום רוב בעלי החיים אינם פעילים בשעות החמות. בשעות היום הם מסתתרים במחילות מתחת לאדמה, מתחת לאבנים או בצל שיחים ועצים ורק בשעות הקרירות - אחה"צ, מוקדם בבוקר ובעיקר בלילה הם יוצאים לפעילות. בלילה קר מאוד במדבר ולכן בחורף בעלי חיים מסוימים פעילים בשעות היום החמות ובלילה הם מסתתרים. זוחלים ומכרסמים הפעילים רק בלילה נמצאים בחורף בתרדמה. מים הם מצרך נדיר במדבר ובעלי חיים מדבריים רבים אינם זקוקים לשתייה ומסתפקים במים שבמזון. בעלי חיים הזקוקים לשתייה כמו היעלים, שוהים זמן קצר ליד המים מחשש להופעת טורפים.

שיר לפרשה

ותיקח מרים - רוחמה בן יוסף

מילה בפרשה

תחרישון, להחריש -

לשתוק לדמום. לא להתנגד.

חידה

איך קראו ללחם שירד לעם ישראל מהשמיים? מדוע הוא נקרא כך?

(אויט טט' אלט חג, אג סאט, א, אלט, אלגז אוט)

פרשת

בשלח

"... הָרַם אֶת מִטְּךָ וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ וַיָּבֵאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֵּשָׁה" (י"ד ט"ז)

מה בפרשה

מהר, מהר, בחיפזון! בני ישראל יוצאים ממצרים, בצקם לא הספיק לתפוח והם מקווים שהצידה שהכינו לדרך תספיק להם למשך מסעם הארוך. הם יוצאים בבהלה לאחר שנים רבות של עבודה קשה. עם ישראל יוצא לחופש. הם מגיעים למדבר, וה' לוקח אותם בדרך קצת יותר ארוכה שלא עוברת דרך עמים אחרים כדי שבני ישראל לא יאלצו להתמודד עם מלחמה. משה ועם ישראל מקיימים את הבטחתם ליוסף ומעלים יחד איתם את עצמותיו ממצרים. במסעם במדבר מלווים אותם עמוד האש שמאיר להם את הלילה ועמוד הענן ששומר עליהם ומראה את הדרך. בני ישראל מגיעים לים סוף ומבחינים שפרעה וצבאו רודפים אחריהם. הם זועקים אל ה', חוששים שהם עומדים למות במדבר. משה מבטיח לעם כי הם עומדים לחזות בפלא גדול ושאינן להם סיבה לחשוש כי ה' ישיע אותם. "ה' יִלְחֶם לְכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרֹשׁוּ" (שמות י"ד י"ד) ה' מצווה את משה להרים את המטה שלו מעל הים ולבקוע אותו. ".... וַיִּשָּׂם אֶת הַיָּם לְחֶרֶב וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם" (כ"א). הים נבקע, ובני ישראל הולכים ביבשה במקום שלפני רגע היה בו ים. "וַיָּבֵאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֵּשָׁה" (כ"ב). המצרים רודפים אחרי ישראל אל תוך הים וכאשר בני ישראל מסיימים לחצות אותו, משה מרים את המטה בשנית, המים חוזרים למקומם, ופרעה וכל צבאו טובעים בים. בני ישראל נרגשים ושמחים, מודים על הנס הגדול שארע להם ואומרים שירה לפני ה', "שירת הים" המספרת על הנס הגדול. "אָז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה'... (ט"ו א). גם מרים אחות משה ואהרון יוצאת עם הנשים בריקוד של שמחה "בתופים ובמחולות". אחרי קריעת הים הולכים בני ישראל במדבר ולא מוצאים מים לשתייה. הם מגיעים למקור מים אך הם מרים. העם מתלונן למשה והוא צועק אל ה' שמראה לו עץ מסוים שיש להשליך אל המים המרים ולהמתיק אותם. וכך היה. אך העם ממשיך להתלונן: הפעם על כך שאין מספיק אוכל. ה' מביא לעם "לחם מן השמים", ובני ישראל מכנים אותו "מן". בבוקר הם יוצאים ללקט אותו ולוקחים ממנו "עומר לגולגולת" כמות שמספיקה בדיוק ליום אחד לכל אחד מבני המשפחה ואסור לשמור ממנו ליום הבא, כי בכל יום ה' יוריד אליהם מן טרי. היו אנשים שלמרות ההוראה שמרו ליום הבא, וגילו שבבוקר הוא התלע והבאיש ולא יכלו לאכול ממנו. ה' מצווה את העם ללקט ביום השישי כמות כפולה של מן לקראת היום השביעי - שבת, שביום זה יש לשבות ממלאכה ולא לצאת מהמחנה. העם מצווה לראשונה במצוות השבת ועל המנוחה ביום השביעי. בני ישראל מגיעים לרפידיים ושם העמלקים מגיעים להילחם בהם. משה מרים את ידיו אל השמיים, כאשר ידיו של משה מונפות מעלה עם ישראל גובר על עמלק. ידיו של משה כבדות ואהרון וחור תומכים בו להרימן. ישראל מנצחים את עמלק בקרב.